

SEMILOGIE CLINICĂ

PENTRU
ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR MEDICOFARMACEUTIC

Ediția a 2-a

EDITURA HAMANGIU – BUCUREȘTI 2024

AUTORI

Ungureanu Florin Dan

Profesor Universitar, Medic Primar Chirurgie Generală, Doctor în Medicină, Departamentul Disciplinelor Clinice și Profilactice, Disciplina Chirurgie Generală, Facultatea de Medicină, Universitatea Titu Maiorescu din București

Moldovan Cosmin

Conferențiar Universitar, Medic Primar Chirurgie Generală, Doctor în Medicină, Departamentul Disciplinelor Clinice și Profilactice, Disciplina Chirurgie Generală, Facultatea de Medicină, Universitatea Titu Maiorescu din București, Secția Clinică Chirurgie Generală Spitalul Clinic CF1 Witting, București

Tobă Mădălina Elena

Șef Lucrări, Medic Primar Chirurgie Generală, Doctor în Medicină, Departamentul Disciplinelor Clinice și Profilactice, Catedra de Chirurgie Generală, Facultatea de Medicină, Universitatea Titu Maiorescu din București, Secția Clinică Chirurgie Generală Spitalul Clinic CF1 Witting, București

Bălțeanu Mara Amalia

Șef Lucrări, Medic Primar Pneumoftiziologie, Doctor în Medicină, Departamentul Disciplinelor Clinice și Profilactice, Disciplina Penumologie, Institutul de Pneumoftiziologie Marius Nasta, București

Moldovan Adina Diana

Doctorand Școala Doctorală Domeniul Medicină, IOSUD Universitatea Titu Maiorescu din București

---

Tehnoredacție și DTP

Moldovan Cosmin

Desene și schițe originale

Ungureanu Florin Dan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

UNGUREANU, FLORIN DAN

Semiologie clinică pentru învățământul universitar medicofarmaceutic / Florin Dan Ungureanu, Cosmin Moldovan, Mădălina Elena Tobă, ... - Ed. a 2-a. - București : Editura Hamangiu, 2024

Conține bibliografie

ISBN 978-606-27-2470-2

I. Moldovan, Cosmin

II. Tobă, Mădălina Elena

616

CUPRINS

CAPITOLUL 1. REGIUNILE CORPULUI UMAN	7
1.1. Terminologia planurilor corpului uman.....	7
1.2. Cavitățile corpului uman și membrele	8
CAPITOLUL 2. GLANDA MAMARĂ.....	11
2.1. Rapel anatomic.....	11
2.1.1. Studiu descriptiv.....	11
2.1.2. Studiu topografic.....	11
2.2. Examenul obiectiv al glandei mamare	15
2.2.1. Anamneza.....	16
2.2.2. Inspecția	18
2.2.3. Palparea	19
2.2.4. Explorările paraclinice	23
CAPITOLUL 3. EXAMENUL OBIECTIV AL TORACELUI	25
3.1. Elemente de anatomie	25
3.2. Elemente de semiologie	25
3.3. Explorările paraclinice ale bolilor toracelui	30
3.4. Investigarea afecțiunilor esofagiene	31
3.5. Sindromul de ischemie coronariană.....	35
3.5.1. Angina pectorală	35
3.5.2. Infarctul acut al miocardului	37
CAPITOLUL 4. SEMIOLOGIA COLOANEI VERTEBRALE	43
4.1. Elemente de anatomie	43
4.2. Elemente de semiologie	43
4.3. Traumatologia coloanei vertebrale	44
CAPITOLUL 5. TOPOGRAFIA PERETELUI ABDOMINAL ȘI A CAVITĂȚII PERITONEALE	47
5.1. Regiunile peretelui abdominal anterior	47
5.2. Regiunea toraco-abdominală.....	49

5.3. Proiecțiile anatomice ale ficatului și splinei. Corespondența cu imagistica CT.....	51
5.3.1. Proiecțiile anatomice ale ficatului	51
5.3.2. Proiecțiile anatomice ale splinei.....	52
5.3.3. Corespondența anatomoclinică a tomografiei computerizate în evaluarea segmentelor hepatice	53
CAPITOLUL 6. EXAMENUL OBIECTIV AL VISCERELOR ABDOMINALE	59
6.1. Examenul obiectiv al stomacului.....	59
6.1.1. Inspecția	59
6.1.2. Palparea	59
6.1.3. Percuția	61
6.2. Examenul obiectiv al ficatului.....	61
6.2.1. Inspecția	61
6.2.2. Percuția	63
6.2.3. Palparea	63
6.2.4. Auscultația.....	65
6.3. Examenul obiectiv al căilor biliare extrahepatice.....	66
6.3.1. Inspecția	66
6.3.2. Palparea	66
6.3.3. Percuția	68
6.4. Examenul obiectiv al pancreasului	68
6.4.1. Rapel anatomic și funcțional	68
6.4.2. Noțiuni de semiologie pancreatică.....	72
6.5. Examenul obiectiv al splinei	79
6.5.1. Inspecția	79
6.5.2. Palparea	79
6.5.3. Percuția	80
6.6. Examenul obiectiv al regiunii cecoapendiculare	80
6.6.1. Inspecția	80
6.6.2. Palparea	80
6.6.3. Percuția	82
6.6.4. Auscultația.....	83

6.7. Examenul obiectiv al aparatului urinar	83
6.7.1. Anamneza.....	83
6.7.2. Modificările calitative ale urinei.....	86
6.7.3. Modificările cantitative ale diurezei.....	88
6.7.4. Tulburările micțiunii	88
6.7.5. Examenul obiectiv al aparatului urinar.....	88
6.7.5. Explorarea paraclinică a funcțiilor renale.....	91
6.7.6. Probe de explorare globală a funcțiilor renale:.....	92
6.7.7. Probe de explorare separată a funcțiilor glomerulare și tubulare	97
6.7.8. Explorarea funcției de epurație renală.....	98
6.7.9. Explorarea paraclinică a aparatului urinar	100
CAPITOLUL 7. EXAMENUL OBIECTIV AL APARATULUI LOCOMOTOR	103
7.1. Elemente de anatomie	103
7.2. Semiologia membrelor	103
7.2.1. Examenul clinic al membrelor	103
7.2.2. Examenul scheletului osos	104
7.2.3. Plăgile	107
7.3. Examenul clinic al membrului superior	120
7.4. Examenul clinic al membrului inferior.....	123
7.5. Examenul obiectiv al circulației arteriale a membrelor.....	126
7.6. Explorarea circulației venoase a membrelor inferioare	128
CAPITOLUL 8. ECHILIBRUL HIDRO-ELECTROLITIC.....	133
CAPITOLUL 9. ECHILIBRUL ACIDO-BAZIC	137
CAPITOLUL 10. REECHILIBRAREA HIDRO-ELECTROLITICĂ	139
CAPITOLUL 11. INSUFICIENȚA RENALĂ ACUTĂ.....	141
11.1. Elemente de anatomie și fiziologie renală	141
11.2. IRA de cauză prerenală.....	142
11.2.1. Tabloul clinic.....	142
11.2.2. Sindromul clinic al IRA	143

11.2.3. Tratamentul IRA	143
11.3. IRA de cauză urologică (postrenală)	144
CAPITOLUL 12. ANTIBIOTICOTERAPIA PACIENTULUI CHIRURGICAL.....	147
12.1. Clasificarea antibioticelor	147
12.1.1. Clasificare în funcție de tipul de acțiune	147
12.1.2. Clasificarea în funcție de spectrul de acțiune	148
12.1.3. Clasificarea în funcție de mecanismul de acțiune	148
12.1.4. Clasificarea în funcție de structura chimică de bază	148
12.2. Rezistența microbiană la antibiotice. Spectrul antimicrobian.....	149
12.3. Antibioticoterapia profilactică	153
12.4. Infecția postoperatorie	154
CAPITOLUL 13. NUTRIȚIA PARENTERALĂ. ADMINISTRAREA DERIVAȚILOR ȘI SUBSTITUENȚILOR DE SÂNGE.....	157
13.1. Date generale	157
13.2. Derivați și substituenți de sânge	158
13.2.1. Soluții cristaloide	159
13.2.2. Soluții coloidale	161
CAPITOLUL 14. EXPLORAREA FUNCȚIONALĂ HEPATICĂ.....	163
14.1. Sindroamele biochimice ale bolilor hepatice	163
14.1.1. Sindromul de coleastăză	163
14.1.2. Sindromul insuficienței hepatocelulare.....	168
14.1.3. Sindromul de citoliză	170
14.1.4. Sindromul mezenchimatos.....	175
14.2. Teste de laborator	175
14.2.1. Imunoelectroforeza proteinelor	175
14.2.2. Auto-anticorpii	176
CAPITOLUL 15. DIAGNOSTICUL DIFERENȚIAL CLINIC AL SINDROAMELOR ICTERICE	177
15.1. Elemente clinice	177
15.2. Explorarea paraclinică	180

CAPITOLUL 16. TESTELE FUNCȚIONALE RESPIRATORII	183
16.1. Introducere	183
16.2. Indicațiile și limitele testelor funcționale	183
16.3. Determinări	184
Testul de mers de șase minute (6MWT: 6 Minutes Walking Test)	184
Presiunea mușchilor respiratori	184
Capacitatea de difuziune	184
Spirometria	185
Măsurarea volumelor pulmonare	187
Testele de provocare bronșică	188
16.4. Factori de eroare	189
16.5. Complicații	189
16.6. Valori normale și critice	190
16.7. Semnificația clinică	190
Disfuncțiile ventilatorii obstructive	190
Testarea reversibilității disfuncției obstructive bronșice	191
Disfuncțiile ventilatorii restrictive	192
Disfuncțiile ventilatorii mixte	192
REFERINȚE.....	193